

נוהל רישום וסימון מערכות כטב"ם - טיוטא להערות

1 הצדקת ההסדרה:

- 1.1 בהנחה שתפוצת הכטב"ם תגדל, הרי שצפויות עסקאות לרכש מערכות כטב"ם. האינטרס של המוכר הוא להשיא את רווחיו ונכון לתת לקונה כלי אובייקטיבי שבאמצעותו הוא יוכל לברר כי הכטב"ם אכן בבעלותו של המוכר, כי הכטב"ם רושיין ע"פ החקיקה התקפה (כולל תחזוקה נאותה, יכולת תמיכה לוגיסטית וכיו"ב), כי אין לצד שלישי דרישות קניין או מישכון/ עיקול עליו ומה היסטוריית אירועי הבטיחות והבעלות על המערכת המסוימת.
- 1.2 בהנחה שתפוצת הכטב"ם תגדל, נכון לתת למדינה כלים לאתר מצבים בהם עלול להתבצע שימוש הפוגע בבטיחות הציבור שלא לצורך, טרם שהם מתרחשים ובפרט, מצבים בהם מערכות כטב"ם עלולות לשמש גורמים טרוריסטיים או פליליים.
- 1.3 בהנחה שתפוצת הכטב"ם תגדל, נכון לאפשר לאזרחים בלתי מעורבים לזהות את הכטב"ם חד חד ערכית בכדי לאפשר להם להתלונן לרשויות כאשר הם חשים כי נפגעו. הניסיון מלמד כי עצם סימון מערכות מסוכנות מהווה גורם התומך הפעלה אחראית.
- 1.4 הסדרת ההיבטים הנ"ל נשענת על רישיון מטיסי הכטב"ם, רישיון מערכות הכטב"ם (רישיון סוג ותעודת כושר אווירי למערכת המסוימת), רישיון התאגידים העוסקים בנושא, פיתוח סטנדרטים נאותים ובכלל זה, רישום הכלים וסימונם.
- 1.5 רישום הכלים וסימונם עשוי להקל גם על חקירת תאונות לטובת הפקת לקחים שעשויה להיות בהם תועלת לכלל הציבור.
- 1.6 רישום הכלים וסימונם מהווה מרכיב ביכולת הזיהוי שלהם, בהיבטי הגנת שמי המדינה.

2 רישום:

- 2.1 כל מערכת כטב"ם תהיה רשומה ב"פנקס הרישום של מערכות כטב"ם ישראליות" ברת"א בדומה לכלי טייס מאוישים.
- 2.2 רישום המערכת מותר רק בתנאי שנרשמה ע"י בעליה החוקיים. הוכחת הבעלות תבוצע בדומה לכלי טייס מאוישים.
- 2.3 רישום המערכת מותר רק אם הבעלים הוא אזרח ישראלי או תאגיד שקיבל היתר לעסוק בכטב"ם.
- 2.4 רישום הערות אזהרה של בית משפט הנוגעות לבעלות (כמו עיקול או מישכון) יבוצעו בדומה לכלי טייס מאוישים.
- 2.5 חל איסור לרישום מערכת כטב"ם הרשומה במדינה אחרת.
- 2.6 מערכת כטב"ם הנמכרת לחו"ל תימחק מ"פנקס הרישום של מערכות כטב"ם ישראליות" טרם שהיא יוצאת מגבולות המדינה.

3 סימון:

- 3.1 כל מערכת כטב"ם תירשם בראשות התעופה האזרחית ותקבל סימון. הסימון יהיה 4x-u** שתי האותיות הראשונות מסמנות כי הכלי רשום בישראל. האות השלישית מציינת כי

מדובר בכטב"ם, האות הרביעית תוקצה ע"י רת"א ותסמן את יצרן כלי הטייס, האות החמישית תסמן באופן חד חד ערכי את כלי הטייס המסוים או, כאשר הכלי מיועד לייצוא, את הכלי המסוים עד לרישומו במדינת היעד ואז אותו סימון ימחק ויוכל לשמש יותר מכלי יחיד.

3.2 חובה על מפעיל כלי הטייס המהווה חלק ממערכת כטב"ם שיש לה היתר לטוס מחוץ לסגירת ייעודית/ בועה ו/או כל כלי טייס שמשקלו המרבי בהמראה גדול מ 200 ק"ג - לסמן אותו באופן "נראה לעיין" ע"פ הכללים הנוהגים לכלי טייס מאוישים (אמנות ICAO, חוק הטייס, תקנות הטייס, נהלי רת"א).

3.3 חובה על יצרן המערכת לתת לכל מרכיב שלה מספר קטלוגי ומספר סידורי.

3.4 במערכות המיועדות לייצוא, ניתן לסמן את מרכיבי מערכת הכטב"ם באופן המקל על הסרת הסימנים.

3.5 סימון מערכות כטב"ם הנמכרות לייצוא – יוסר טרם שהן יוצאות את גבולות הארץ.

4 לוחית רישוי:

4.1 בכל כלי טייס בלתי מאויש תותקן "לוחית רישוי". לוחית הרישוי:

- 4.1.1 תהיה עשויה מחומר עמיד לשרפות – לכל הפחות כמו פלדה.
- 4.1.2 תכלול כיתוב המפרט:
  - 4.1.2.1 סוג המערכת.
  - 4.1.2.2 דגם המערכת.
  - 4.1.2.3 שם היצרן.
  - 4.1.2.4 מספר קטלוגי.
  - 4.1.2.5 מספר סידורי.
  - 4.1.2.6 תאריך הייצור.
  - 4.1.2.7 מספר תעודת הסוג/ היתר מיוחד לסוג מערכת כטב"ם.
  - 4.1.2.8 כיתוב נוסף, במידה והוכתב כזה ע"י רת"א/ הוועדה.
- 4.1.3 תותקן במקום שבו תחזוקה ותפעול נורמליים של כלי הטייס לא יגרמו לשחיקת הכיתוב.
- 4.1.4 תותקן במקום ובגודל פונטים המאפשרים קריאה ע"י אדם סביר. כברירת מחדל, הלוחית תותקן בקרבה למקום בו הכנפיים מתחברות לגוף המטוס כך שאדם העומד בצד שמאל של כלי הטייס (כאשר פניו קדימה), צמוד למקום בו הכנפיים מתחברות לגוף, מאחורי הכנף, יוכל לקרוא את הלוחית כאשר הוא עומד. (הלוחית תהיה בחלק העליון של כלי הטייס כאשר הכלי נמוך מגובה אדם ובחלק התחתון כאשר הכלי גבוה מגובה אדם). במיניכטב"ם, ניתן יהיה לחרוט את פרטי לוחית הרישוי על חלק מתכתי של כלי הטייס, בתנאי שהמיקום אושר ע"י רת"א וצילום של ההתקנה הופקד בידי רת"א, בצמוד לרישום המטוס.
- 4.1.5 הכיתוב על גבי הלוחית יבוצע באופן עמיד לשרפה כמו חריטה או שיטה אחרת שאושרה בכתב ע"י רת"א.
- 4.1.6 שינוי הלוחית יצריך טכנולוגיות/כלים/ מיומנויות מיוחדים וכשאיפה יוכל להתבצע רק ע"י היצרן ובשיטה המשאירה סימנים ודאיים כי בוצע שינוי בלוחית.

4.2 בכל תחנה קרקעית תותקן "לוחית רישוי". לוחית הרישוי:

- 4.2.1 תהיה עשויה מחומר עמיד לשרפה לפחות כמו פלדה
- 4.2.2 תכלול כיתוב דומה לסעיף 2.3.2 לעיל. במידה והתחנה מרושינת לתמוך יותר מכלי טייס אחד, מימין לכתובת המתארת את סוג המערכת תתווסף המילה Multi, ותיעוד התחנה יפרט אלו סוגי כלי טייס היא מרושינת לתמוך וכמה מכל סוג בו זמנית.
- 4.2.3 תותקן במקום שבו תחזוקה ותפעול נורמליים של התחנה לא יגרמו לשחיקת הכיתוב ובפרט:
  - 4.2.3.1 כאשר מדובר בקרון – מעל משקוף דלת הכניסה, בגובה ובגודל פונטים המאפשרים קריאה ע"י אדם סביר

- 4.2.3.2 כאשר מדובר במבנה – לשיקול היצרן.
- 4.2.3.3 כאשר מדובר במחשב בייתי/ לפטופ/ PDA לשיקול היצרן.
- 4.2.4 הכיתוב על גבי הלוחית יבוצע באופן עמיד לשרפה לפחות כמו חריטה או שיטה אחרת שאושרה ע"י רת"א.
- 4.2.5 שינוי הלוחית יצריך טכנולוגיות/כלים/ מיומנויות מיוחדים וכשאיפה יוכל להתבצע רק ע"י היצרן ובשיטה המשאירה סימנים ודאיים כי בוצע שינוי בלוחית.
- 4.3 במקרה של קיום מערכות שיגור/הנצלה – הן יסומנו ע"פ אותם עקרונות של התחנה הקרקעית.
- 4.4 חל איסור על כל אדם, למעט מי שפועל מתוקף נהל זה, להתקין, לשנות או להסיר את לוחית הרישוי.
- 4.5 חל איסור להתקין לוחית רישוי שהוסרה לצורך אחזקה או עקב פעולת אחזקה, על רכיב כלשהו של מערכת כטב"ם אחרת מזו שהלוחית הייתה מוצמדת אליה טרם הסרתה.